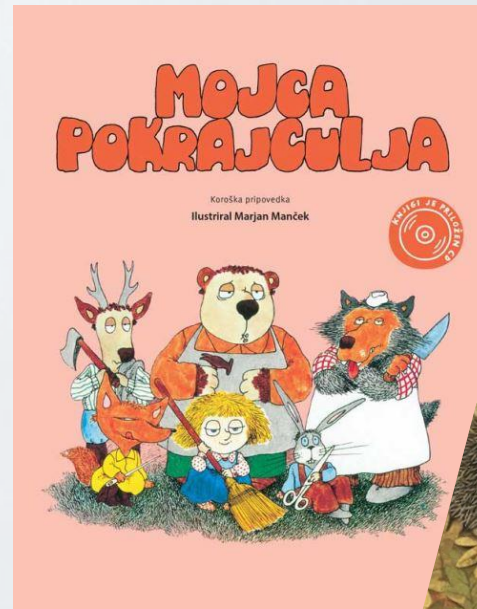

Ljudsko slovstvo

Pravljica: izmišljena zgodba, pripoved o čudežnih in fantastičnih dogodkih, predmetih, neobičajnih sposobnostih nastopajočih.

Značilnosti ljudskih pravljic:

- avtor ni poznan;
- širile so se z ustnim izročilom **iz roda v rod**;
- z njimi so si preko simbolov ljudje posredovali **življenjske resnice**;
- govorijo o **življenjskih vrednotah** – pravičnosti, ljubezni, poštenju in tudi o njihovih nasprotjih – smrti, boleznih, starosti ...

Značilnosti ljudskih pravljic:

- imajo **tipičen začetek** (Nekoč pred davnimi časi sta živila ...);
- in **tipičen konec** (In živel so srečno do konca svojih dni ...).

Značilnosti ljudskih pravljic:

- dogajalni **prostor in čas nista znana** (nekje/nekoč);
- **črno-bela** tehnika pisanja: pošten možak/goljufiv graščak; marljiva hčerka/razvajena hčerka; revna ženica/bogat gospod; dobra deklica/hudobna mačeha ...

Značilnosti ljudskih pravljic:

- prisotna so stalna **pravljična števila**: 3, 7, 9, 10, 12 ...;
- v njih najdemo **čarobne predmete**: čudežne gosli, čarobni prstan, čarobni prah ...;
- ter **pravljična bitja**: vile, palčki, orjaki, čarovniki ...;
- liki imajo **izmišljena** (Janček Ježek...) **ali nedoločena** (kralji, princeze, čaravnice ...) **imena**.

Značilnosti ljudskih pravljic:

- boj med **dobrim in zlim** → na koncu vedno zmaga dobro, zlo je poraženo.

V naši šolski knjižnici najdeš ljudske pripovedi praviloma na **postavitvi L**. Tu stojijo zbirke ljudskih pravljic – debelejšje knjige, v katerih je zbranih več pravljic.

Če so ljudske pravljice izdane v slikanicah, jih postavimo na postavitev C, med knjige za najmlajše.

S pripovedovanjem od ust do ust se niso širile le pravljice. Poznamo tudi **ljudske pesmi, izreke, izštevanke, uganke.**

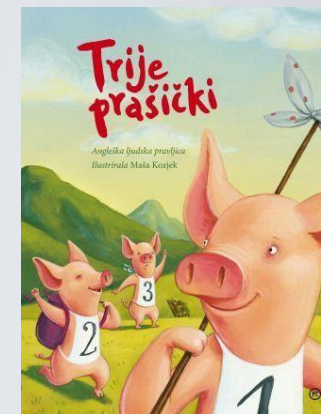

Niso se širile le na slovenskih tleh, ampak po celem svetu.

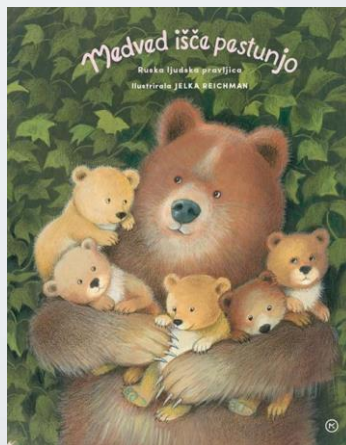
Primer slovenske ljudske pravljice:
Hudičeva volna

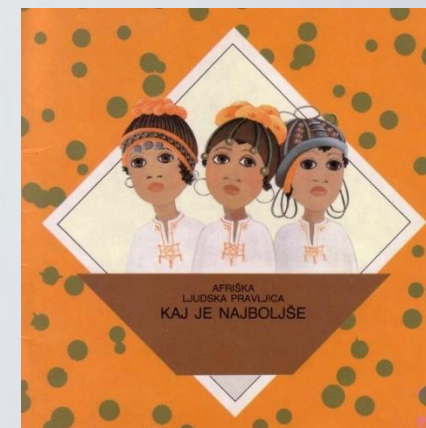
Primer angleške ljudske pravljice:
Trije prašički

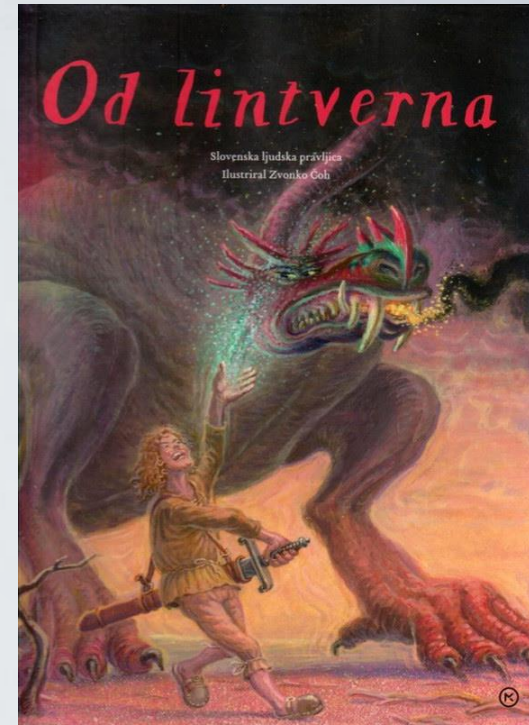

Primer ruske ljudske pravljice:
Medved išče pestunjo

Primer afriške ljudske pravljice:
Kaj je najboljše

Da so se lahko ohranile do danes, ko jih prebiramo iz knjig, jih je slednjič nekdo moral zapisati. **Zapisovalec** si jih ni sam izmislil, zato ni njihov avtor.

Za konec si pozorno preberi kratko slovensko ljudsko pravljico, ki te čaka na naslednji strani.

Zlata orehova vejica

(slovenska ljudska pravljica)

Štirje godci, ki so hodili od vasi do vasi in godli po gostilnah ter se tako preživljali, so prišli nekega večera do podrtega gradu. Mesec je obseval razpadle zidove in skoz okna so molele veje dreves. Tedaj je rekel eden izmed godcev:

- Tovariši, napravimo nekdanjim grajskim prebivalcem podoknico.

Drugi godci so bili s tem predlogom zadovoljni in vsi skupaj so zaigrali veselo poskočnico. Ko so prenehali gosti, je stopil iz razvalin majhen, star možiček, se jim zahvalil za godbo in dal vsakemu orehovo vejico, rekoč jim prijazno:

- Nesite te vejice svojim otrokom!

Godci so vzeli vejice, toda med potjo so jih pometali v travo in zabavljali nad starcem:

- Kaj drugega naj bi nam raje dal. Čemu bodo otrokom te vejice, saj jih imajo doma dosti.

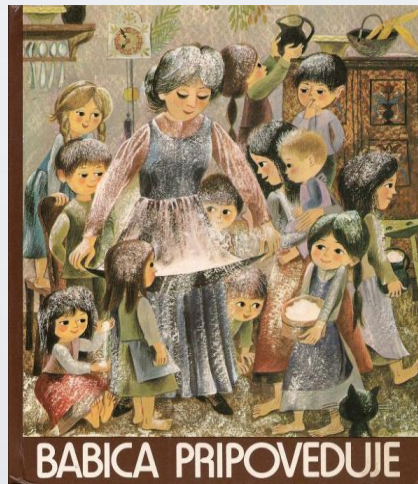
Samo eden je vtaknil vejico v žep in jo dal otrokom, ko je prišel domov.

Drugo jutro pa so otroci vsi presenečeni priskakali k njemu in rekli:
- Oče, zakaj si nam pa prinesel tako trde orehe, da jih še raztolči ne moremo. Pa tako lepo rumeni so vsi. Takih orehov še nismo videli.

Godec je začuden gledal orehovo vejico, na kateri je viselo vse polno zlatih orehov. Hitel je pripovedovat o tej čudni zgodbi svojim tovarišem. Ko so drugi godci to slišali, so šli iskat svoje vejice. Ves dan so iskali po travi, vendar so se morali nazadnje vrniti praznih rok domov.

Otroci hvaležnega godca pa so prodali zlate orehe in revščina nikoli več ni potrkala na njihove duri.

Ta pravljica nas uči, da človek ne sme nikdar zavreči še tako majhnega daru.

(v: Babica pripoveduje, Mladinska knjiga, 1992.)